

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY

LII. METAI. 158 (450) N. Telephone: EVergreen 7-7840

BROOKLYN, NEW YORK, PIRMADIENIS, 1938 M., LIEPOS-JULY 11 D.

AMERIKA PARDAVĖ JAPONAMS IR KINAMS PREKIŲ UŽ 20 MIL. DOLERIŲ

Daugiausia pardavė toms valstybėms lėktuvų, motorų ir įvairių prietaisų

WASHINGTON, D. C., liepos 9 d. — Įvairios pramonės ir prekybos įstaigos Jungtinėse Valstybėse per vienerius metus kinų-japonų karo pardavė Kinijai ir Japonijai įvairių prekių daugiau kaip už 20 milijonų dolerių.

Valstybės departamentas praneša, kad per tą laikotarpį kinams parduota prekių už 12,559,741 dolerių, o japonams už 7,664,413 dolerių.

Pastaruoju laiku japonai ėmė daugiau pirkti iš Amerikos. Per paskutinį pusmetį japonai keliais šimtais tūkstančių dolerių pirko daugiau, kaip kinai.

Tiek japonams, tiek kinams daugiausia parduota lėktuvų, motorų ir įvairių prietaisų. Daugiausia prekių kinams pasiūsta per Hong Kongą.

Valstybės departamentas sako, kad dar per anksti spręsti apie tą Amerikos žingsnį, turint mintyje vyriausybės pareikimą prieš civilinių miestų bombardavimą.

Už aukščiau minėtą sumą prekių parduota tik pagal sutartį su prekybinėmis bendrovėmis. Be to, nemaža prekių ir ypač ginklų parduota neoficialiai, be vyriausybės žinios.

Orinis milžinas. — Anglai pastatė šio naujausio tipo milžiną, keleivijų susisiekimo lėktuvą, kuris skraidys po uropos žemyną. Šis lėktuvas galės vežti 40 keleivijų ir galės skristi greičiau 200 mylių per valandą. Galime palyginti lėktuvą automobilio didumu

FRANKO KARIUOMENĖ PRISIARTINO PRIE RAKTO Į VALENCIJĄ

Tuo tarpu vyriausybinkai sulaukė frankistus ir pietus nuo Teruelio

HENDAYE, liepos 9 d. — Dvi frankistų kariuomenės vėros (kolonos) žygiuoja palei Viduržemio pajūrį, rytinėje Ispanijoje, į Almenara, kuri nuo tryliktojo šimtmečio laikoma raktu į Valenciją.

Generolo M. Arandos kariuomenė yra jau mažiau kaip penkių mylių atstumu nuo sugriautos maurų pilies, kuri yra tarpukalnių Del Cido kalnuose ir pakeliui į Valencijos provinciją.

Almenara yra 8 mylių atstumu į šiaurę nuo Sagunto, kuris yra daugelio kelių centras ir iš kur eina kelias į Valenciją, 17 mylių atstumu iš ten.

Generolo Franko kariuomenė nuėjo į priekį abipus pajūrio kelio, aplenkdamas iš rytų ir iš vakarų Nuleso miestą.

Tuo tarpu vyriausybinkai pradėjo pulti frankistus ir nubloškė juos į Moros kalnus, ties Mora de Rubieloso, 45 mylių atstumu nuo Viduržemio jūros ir 20 mylių atstumu į rytus pietus nuo Teruelio.

Vyriausybinkai pasitė daugiau jėgų į pietus nuo Teruelio, kur frankistai per 36 valandas negalėjo žygiuoti į priekį išilgai Quadalaviaro upės.

UŽ 16 VYRU IŠLEKEJUSI LENKĖ

VARSUVA. — Čia suimta jauna moteris, pasivadinti Janinos Dembskos vardu. Nuolatos keisdama savo vardą, ji iki šiolei įvairiose Lenkijos miestuose buvo net 16 kartų ištekėjusi. Tik trys iš tų vedybų pagal įstatymus buvo panaikintos.

Saimtoji paprastai su savo naujuoju vyru pagyvendavo keletą savaičių ir paskui, pagrobusi vertingus savo vyro daiktus ir sutaupas, išnykdavo.

— Rygoje rugpjūčio 11—17 dienomis įvyks Baltijos šaudymo varžybos.

Prezidentas atidarys šį paminklą. — WPA menininkai baigia kurti šį paminklą, statomą šiaurės vakarų gubernatoriaus generolo Arturo St. Clair'o pagerbimui, kai jis tas pareigas pradėjo eiti 1788 m. liepos 15 d. Prezidentas Rooseveltas šį paminklą atidarys liepos 15 dieną Marietta, Ohio.

Didžiosios Britanijos lietuviai kviečia pirmąjį savo kongresą. Tai tik parodo, kad lietuviškas mentas visur reiškia didelio gajumo. O tai labai svarbu, — mažai tautai.

LIETUVOS JAUNIMO STOVYKLA KLAIPĖDOS PAJŪRYJE

Moksleiviai stovykloje gražiai auklėjami ir stiprinama jų sveikata

KLAIPĖDA. — Girulių pušynuose susikūrė naujas paladžių mokykloms, turi didelę reikšmę ir sveikatos sustiprinimui. Vaikai išties dieną pramenė. Tokios stovyklos vidurinių mokyklų mokiniams yra rengiamos jau keleri metai ir kasmet jos yra labiau plečiamos ir tobulinamos.

Stovyklų tikslas — atlikti programinį keliavimą, stovyklavimą, pažinti kraštą, pabendrauti su Lietuvos žmonėmis ir duoti progos laikyti valstybinio kūno kultūros ženklo sezoninius dalykus. Nuo 1936 m. vyresniųjų klasių mokiniams yra įvestas privalomas nuo 8 iki 10 dienų keliavimas su stovyklavimu. Tai turi didelę auklėjamosios reikšmę.

Paprastai, stovykloms parinkamos reikšmingesnės ir būdingesnės krašto vietos, kaip Klaipėdos kraštas, pajūris ir kiti. Šiose stovyklose suteikiama progų plačiau susipažinti ir su Latvijos bei Estijos tu pačių mokyklų mokiniais, nes kiekvienais metais iš Estijos ir Latvijos atvyksta po būrį tu kraštų vidurinių mokyklų mokinių.

Stovykloje stovyklauja Didžiosios ir Mažosios Lietuvos vidurinių mokyklų moksleiviai, daugiau, kaip 360 mokinių.

Stovykloje yra bendra virtuvė, kurioje gaminamas visiems valgis. Stovykla trunka 12 dienų. Pasibaigus berniukų stovyklai, šiomis dienomis prasideda vidurinių mokyklų vyresniųjų klasių mergaičių stovykla. Mergaičių stovykla rengiama tik pirmi metai. Jos uždaviniai tie patys, kaip ir berniukų, tik pritaikinti mergaičių prigimčiai ir pajėgumui.

Kitais metais mergaičių stovykla bus praplėsta ir apims didesnę skaičių stovyklautojų. Mergaičių stovyklos viršininku paskirtas taip pat inspektorius Rainys.

RUSAI PERKA ARBATOS

SANCHAJUS, liepos 7 d. — Čia plinta žinios apie tai, kad Sovietų Sąjunga nori pirkti Kinijoje didelį kiekį arbatos. Numatydami kinų kariuomenės atsitraukimą iš Hankovo, kinų inžinieriai paskubom tiesia geležinkelį tarp Šečuanio ir Tibeto.

VĒLIAUSIOS PASAULINĖS ŽINIOS

KLAIPĖDA. Liepos 2 dieną įvyko iškilmingos, nacional-socialistų sukeltose muštynėse užmušto, lietuvių Kontauto laidotuvės, kuriose dalyvavo per 10,000 žmonių.

Ant kapo įvairios organizacijos ir paskiri asmenys sudėjo 120 vainikų, tuo pareikdami savo nusistatymą prieš smurtą, dėl kurio žuvo visiškai nekaltas jaunas lietuvis.

KLAIPĖDA, liepos 5 d. Sukėlusieji susidūrimus "Seediens Ostpreussen" bendrovės laivai į Klaipėdą nebeatplauks.

KLAIPĖDA, liepos 5 d. Birželio 28 dienos įvykių byla spres karioomenės teismas. Tuo reikalu vedamas tardymas.

KAUNAS, liepos 5 d. Generalinio štabo pulkininkas leitenantas Aloizas Valušis paskirtas Lietuvos karo atstovu Varšuvoje.

Jis aukštuosius karo mokslus yra baigęs Paryžiuje, buvo gusarų pulko vadu ir kavalerijos štabo viršininku.

VARSUVA, liepos 1 d. Čia pasikeista lietuvių-lenkų plaukiojimo ir miško plukdymo konvencijos ratifikacijos dokumentais.

Liepos 12 dieną Varšuvoje prasidės lietuvių-lenkų prekybos derybos.

KAUNAS, liepos 4 d. Lietuvių Amerikiečių Draugija Kaune suruošė platų Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės šventės minėjimą.

Iškilmingame posėdyje Karo Muziejuje dalyvavo vyriausybės nariai, dalis kariuomenės dvasininkų ir daug visuomenės atstovų. Kalbas pasakė draugijos pirmininkas Kaupas, švietimo ministras Masiliūnas ir kun. Balkūnas. "Pirmyn" choras sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus ir lietuvių amerikiečių dainas, o prie Nežinomojo Kareivio kapo Jungtinių Amerikos Valstybių ministras Lietuvai Norem'as padėjo vainiką.

Generolas Nagius-Nagevičius pabrėžė Amerikos Raudonojo Kryžiaus didelę paramą Lietuvos Nepriklausomybės kovose ir taip pat įteikė poniai Noremieniui rožę.

Lenkų valdžios organai kluodo paadministracinio ruožo ūkininkams atlikti žemės darbus

Kai kurie apskričių viršininkai pranešė Vid. reik. ministrai, kad lenkų valdžios organai darą įvairius trukdymus ūkininkams pereiti į aną pusę laukų darbams. Vidaus reikalų ministru apie tai painformavo užsienių reik. ministru.

Kadangi tokie trukdymai gyventojams gali padaryti didesnių nuostolių, tai užs. reik. ministru siūlo apskričių viršininkams tuos trukdymus aiškintis ir spręsti vietoje su atitinkamais storastomis, išmėginus visas priemones neduotų teigiamų vaisių, kreiptis į centro įstaigas.

BECKAS VĒL VAŽIUOS Į LATVIJĄ

VARSUVA, liepos 9 d. — Lenkijos užsienių reikalų ministras pulkininkas J. Beckas žada netrukus vėl važiuoti į Latviją.

Lenkų vyriausybės atstovų dažnas lankymasis Pabaltijo valstybėse rodo, kad Lenkija stengiasi išplėsti ten savo įtaką ir patraukti tas valstybes į savo bloką.

Tuo tarpu iš visu Pabaltijo valstybių Lietuva ir Latvija nerodo savo pritarimą Lenkijos planams.

IŠ LIETUVIO PASIDARĖ LENKAS

VARNIAI. — Varnių valsč., Pavardenio dvaro savininkas Sakelis gerokai įsiskolines iš Žemės Banko ir kitų įstaigų, nuo pat Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo buvo įsirašydinęs pase kaip Lietuvos pilietis. Dalyvavo vietos kooperatyvuose ir kitose ūkinėse organizacijose.

Dabar, po santykiu su lenkais atnaujinimo, Sakelis su žmona padavė prašymą atitinkamoms įstaigoms, kad jo pasą ištaisytų ir žodį "lietuvis" užbrauktų, o įrašytų "lenkas".

Tokių Sakelio pasielgimų apylinkės ūkininkai smarkiai pasipiktinę ir tikisi, jog jis išstos ir iš organizacijų, kuriose ligšiol dalyvavo. Tai, jų manymu, būtų visai logiška ir tikslinga.

— Kalvarijoje (Suvalkų) 1938—39 metais bus pastatyta nauja psichijatriinė (bepročių) ligoninė. Ligoninė bus moderniškai įrengta. Jos pastatyma kaštuos apie milijoną litų.

VOKIEČIŲ NACIAI PATARIA ŽYDAMS ĮKURTI SAVO KOLONIJĄ

Arba kraustyti į "žydišką" valstybę, kaip jie vadina Sovietų Sąjungą

BERLYNAS, liepos 9 d. — Vokietijos nacių partijos organas "Voekischer Beobachter" rašo, kad geriausia išeitis žydams yra sukurti atskirą savo koloniją, kur europiečiai dar negyvena.

Kalbėdamas apie žydų tremtinių konferenciją Eciane, Prancūzijoje, tas laikraštis nurodo, kad vokiečiai laikysis seno savo nusistatymo tuo reikalu ir nesirengia gražinti tas sąlygas, kuriose žydai pirmą gyvenę ir naudojami.

Sako, Palestinoje žydams nepavyks įsikurti, nes tai rodo paskutinieji įvykiai ir arabų nusistatymas prieš žydus. Be to, kitos valstybės taip pat nenori priimti žydų tremtinių.

Laikraštis pažymi, kad yra dar vienas galimumas žydams prisiglausti, tai Sovietų Sąjungoje. Betgi, anot nacių organo, toji žydiška valstybė (Sovietų Sąjunga) nepasituntė savo atstovų į aukščiau minė-

DARBININKŲ ŠAULIŲ BŪRYS

KAUNAS. — Elevatoriaus darbininkai įsteigė šaulių būrį. Nariais įsirašė per 60 darbininkų. Susirinkime kalbą pasakė rinktinės vado pavaduotojas kap. Marcinkevičius.

Į būrio tarybą išrinkti: Jasūnas, Vainėkis, Šidiškis, Pranulis, j. rev. kom. Jampelas, Kjušas ir Stanelis. Elevatoriaus administracija mieliai sutiko savo įmonės šaulių būrį paremti.

2,500 kartų prašė darbo. — Luizijos 29 metų amžiaus ūkininkas Petras P. Bell'as atvyko į Seattle darbo ieškoti su savo našlaičiu kūdikiu. Jo žmona mirė praėjusių metų gruodžio mėn. Po jos mirties jis nukeliavo 2,500 mylių ir ne mažiau kaip 2,500 kartų prašė darbo. Tikrai kelias atvejas jis gavo trumpalaikio darbo. Tokių nelaimingųjų Amerikoje dabar yra nemaža.

I BALĄ KRISTI NESUNKU, BET SAUSAM ATSIKELTI NEGALIMA

DRAUGAS pažymi padidėjusią Amerikoje kovą prieš diktatūrinę krypties mintis (komunizmą, fašizmą ir nacizmą) ir sako: "ios čia netarntū ir nebujotų", jei nebūtų tam tikrų gyvenimo aplinkybių. "Vien kalbos" prieš tuos izmus ne ką padėsia. Reikia šalinti "skurdas, valdžios aparatai sugedimas, neteisingumas". Tas tiesa, bet svarbu ir "kalbos", kuri tikslu būtų įrodinėti žmonėms, kad ne komunizmo ir fašizmo teorijose juo išganymas. Į balą kritės, sausas ne tikslis, ir žmonėms reikia nurodinti, kad į balą kristi nesunku, bet sausam atsikelti negalima. Tai tautininkų ir katalikų uždavinys. Prieš Ameriką, pavyzdžiui, gana sunkus klausimas. DRAUGAS ten pat nurodo, kad Amerikoje 12 milijonų žmonių be darbo, apie 20 milijonų yra

valdžios lėšomis penimi, valstybės skolos siekia 40 milijonų dolerių, korporacijų sąrūgštė kritusi iki 30 milijonų dolerių. Tačiau jokia rimta piliėčių masė Amerikoje nesukuria grėščių diktatūrinėms pajėmoms. Visi tiki, kad demokratija kaip nors pas būdų sunkiam uždaviniui išsiti. Tik reikia, DRAUGAS sako, piliėčiams parodyti "iniciatyvos, darbštumo ir noro atsistoti ant kojų". Ypač reikėtų didesniams biznieriams rodyti noro kooperuoti su vyriausybe ir darbininkais, bet kol kas to nėra.

Lietuvių dirvoje katalikams reikėtų rodyti didesnio kooperavimo su tautininkais, nes abejliams suorantams, kad komunizmas, fašizmas ir socializmas lietuviams nieko gero duoti negali.

Vyt. Širvydas

SPAUDOS APŽVALGA

Katalikų akcija

Posakis "katalikų akcija" gana dažnai mūsų spaudoje kartojamas. Kas jis yra?

Kun. P. Juskaitis DARBININKE duoda štoki paaiškinimą:

"Katalikų akcijos tikslai ne medžiaginiai, ne žemiški ir ne politiniai, bet dvasiški ir religiniai. Katalikų akcijai viskas tinka: geras žodis, gražus būdas, gražus pavyzdys, geri darbai ir jiems padama bendradarbiavimas spaudoje ir medžiaginė lauka. Būdai veikti yra: maldos darbas, žodis, plunksna ir mokėtis. Žodis plunksna. Žodžiai ir savokos, regis, visai neaktos. Tačiau draliuje Mussolinis, Vokietijoje Hitleris štai katalikų akcijai neduoda teisių laisvųjų veikti. Mūsų kai kurie dvasininkai skundžiasi, kad ir Lietuvos vyriausybė kreiva akimi į katalikų akciją žiūri. Akimi į katalikų akciją žiūri ir amerikiečių ministrai."

troško. Bažnyčios atskyrimo nuo politikos. Betgi tas kai kuriems dvasininkams nemalonu: valstybės galios nors truputį turėti visi nori.

Ginklų Fondas

Lietuvos krašto apsaugos ministras, gen. Raštikis, kalboje pabrėžė didelę jautrumą kūrį Lietuvos piliėčių Ginklu Fondui pareiškė. XX AMŽIUS, kuris jo kalba cituoja, sako: "Kas jo kalba cituoja, trečias milijonas litų. Arkoja visada vadinama ir pasaulietis, vyras ir moterys, lietuvių ir tautinės mažumos".

Kaip mūsų socialistinė ir gėtonoji spauda pasiūlydavo, Lietuvos piliėčių jautrumą, apskritai ir Amerikos lietuvių dalis? NAUJIENOS pareiškė, tai "aktyvumas". KOLEKTYV galyon dinktelė, kad šiomis aukomis bus vežama tautininkų delegatai. SLA seima linka delegatai. SLA seima linka delegatai.

Lietuvos jaunimas

Lietuvos jaunimas rodo žymios pažangos sporte. DRAUGAS pažymi klaidę: "Alfredas Gysas, kuris sklandytuvu (bombarininku) dėtuva: išskraidė mėsuisidėdamas 26 valandas. Tuo būdu jis laimėjo trečią vietą pasaulyje. Pirma vietą užima Vokietija, antra Rusija. Pirmiau trečią vietą turėjo lenkai."

Birželio 17-21 d. Klaipėdoje įvyko tarptautinės buriausimo (laivų) lenktynės. Žinių apie jas kol kas dar maža turime. Bet NAUJIENU korespondentais pabrėžė didelį Lietuvos jaunimo pamėgimą vandens sporte. Čia padaryta keletas rekordų ir korespondentais tiki. Lietuvos jaunimas prieš pasaulį pasirodys gerai.

Vyt. Širvydas

Keliauninkai sako, kad gražiausias miestas yra Pekinas, Kinijoje. Jis pralenkia net Prancūzijos sostinę Paryžių.

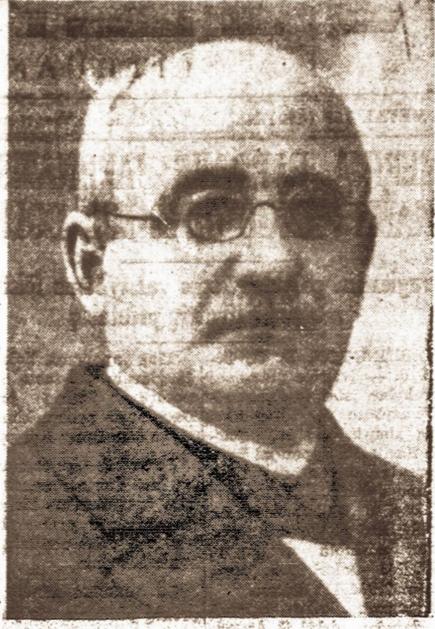
Svariausias šalis yra Švedija ir Šveicarija. Maloniausias klimatas yra Kalifornijoje, Havai salose ir Sivillijoje. Prastiausias Indo Kinijoje, Kango ir Juodųjų jūrų pakrantės.

Daugiausia gražių moterų galima sutikti Hollywoode. Bet, į jas niekas nekreipia dėmesio, nes jų ten per daug.

T. S. B.

TĖVYNĖS ILGESIO DAINIUS

Birželio 15 d. Varšuvoje mirė žinomas lietuvių austrininkas poetas Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis. Jis buvo gimęs 1863 m. balandžio 27 d. Dzūkų krašte, Simno valsčiuje, Kalesninkų kaime. Pradžios mokyklų mokytojo mokslą 1883 m. pabaigė Veiverių mokytojų seminarijoje. Nors jis buvo kilęs iš aplenkėjusių šeimų, tačiau besimokydamas ir susipažinęs su garsiaja Lietuvos praeitimi, tapo susipratusių lietuvių. Jis į lietuvių tautinį darbą stėjo pasirodžius pirmiesiems AUSKOS spinduliams. Veiverių mokytojų seminarija, kur mokėsi gana daug lietuvių, tautinis susipratimas ypač smarkiai pradėjo kilti AUSROS laikais. Mokiniai laisvu laiku savitarpėje dažnai pasikalbėdavo ir pasiginčydavo apie tautinius dalykus. Ksaveras Sakalauskas, Juozas Andziulaitis, vėliau AUSROJE pasirašinęs Kalnėdų slapyvardžiu, buvo labiausiai tautiškai susipratę lietuvių. Gincuose su draugais Ksaveras Sakalauskas visuomet kadraišiai save vadindavo lietuviu. "Mūsų tėvynė Lietuva" puikiai apdainuota Mickevičiaus. Kundroto, Kraševskio ir kitų garsiausių rašytojų. Aš, brohiai, kartą pasakojo Ksaveras Sakalauskas savo draugams seminaristams, — verčiau skaitydamas "Margi". Ach, kaip narsiai kiktart mūsų bočiai gynė savo kraštą nuo kryžėvių ir kitų lupikų! Kaip karštai mylėjo savo gimtą šalį, kaip gėrbė savo Dievui! Ksaveras Sakalauskas su Jonu Andziulaičiu Veiverių mokytojų seminarijoje stropiai ruošėsi dirbti lietuvių tautinį darbą. Juodu baigė mokslą buvo pasiryžę kad ir už mažesni atlyginimą pasilikti savo tėvynėje ir dirbti savo vargstantiems broliams. Ksaveras Sakalauskas, pabaigęs Veiverių mokytojų seminariją, sugrįžo gyventi į Dzūkias. Čia gyvendamas jis lankydavo kaimynus, tarp jų platindavo lietuviškas knygeles, skelbdavo jiems lietuvių tautinio atgijimo idėjas. Jo skelbiamos idėjos rasdavo didelio pritarimo tarp jaunuomenės. Šventvakariais su s rinkusiai jaunuomenei jis paskaitydavo AUSRĄ ir kitas lietuviškas knygeles. Jis rašinėjo eilėraščius, pasakėdijas ir prozas vaizdelius. 1924 m. Švyturio bendrovė išleido jo raštų rinkinį Ksavero Vanagėlio raštai. Plačiausiai Ksaveras Vanagėlis pagarsėjo savo daina "Kur banguoja Nemunėlis". Taip dirbdamas liaudyje Sakalauskas išgyveno metus.

Ksaveras Vanagėlis-Sakalauskas

galbos Draugija, rengdavo lietuviškus vakarus, choras, paskaitas, parūpindavo lietuviškų knygų ir visokių kitokių būdais stengdavosi palaikyti tautinę dvasią tarp vietinių lietuvių. 1905 metais jis dalyvavo Didžiąjame Vilniaus Seime. 1906 metais rūpinosi, kad Lomžos gubernijos lietuviams mokytojams būtų leista mokytojauti Kauno gubernijoje. Ir keletui mokytojų buvo leista. Pačiam Ksaverui Sakalauskui, nors jis taip pat prašėsi perkelti į Lietuvą, nebuvo leista. Jis 1908 m. gegužės 1 d. buvo perkeltas mokytoju į Varšuvą, ir čia mokytojavo tol, kol išsitaravo pensija. Gavęs pensiją apsigyveno netoli Varšuvos. Gyvendamas Varšuvoje, Ksaveras Sakalauskas veikliai dalyvavo Lietuvių Šelpimosi Draugijoje ir šiaip jau buvo veiklus Varšuvos lietuvių kolonijos narys.

vynės puses, ir tie paukšteliai, kurie ji aplanko atskridę iš tėvynės. Poetas savo gražiąją dainą baigia šiais žodžiais: "O Lietuva, žemė mano, Žemė garsi jau iš seno! Tėvų krauju aplaistyta Ir nuo vaikų paniekinta!

Kaip be vandens miršt žuvelė, Be rasos kaip džiūst žolelė. — Be tavęs širdis taip džiūsta, Sveikios dienos mano žūsta."

Ir kituose Ksavero Vanagėlio eilėraščiuose atsispindi gili savosios tėvynės, savojo krašto meilė. Ksaveras Vanagėlis buvo tipingas austrininkas, branginęs visą tai, kas sava, lietuviška. Jis gėrėjosi garsiaja Lietuvos praeitimi, didžiąsias gražiąją, skambiąja lietuvių kalba, tauriaisiais lietuvių tautos papročiais. Jis giliai atjautė mūsų tautos dvasią. Todėl, kai kurias jo daineles liudius pamė kaip savas ir jas plačiai visoje Lietuvoje dainuoja. Kai kurioms savo dainelėms Ksaveras Sakalauskas yra labai artimas liaudies kūrybai. Tauti mums ryškiai rodo šį dainą: "Oi, žiba žiburziai, oi, de ga liktorūziai: Tai manęs laukia sena močiūtė Iš šliūbo parvažiuojant!"

Si dainelė tiek savo turiniu, tiek savo forma yra labai artima liaudies dainoms. Sunku ją ir atskirti nuo liaudies dainų.

Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis tiek mylėjo savo gimtąjį kraštą, jog jis prieš mirdamas pareiškė norą būti palaidotas Lietuvos sostinėje Vilniuje. Tas jo paskutinis troškimas buvo išpildytas ir jo kūnas iškilmingai buvo palaidotas Vilniuje Rasos kapuose, kur įšis ir kitie didieji mūsų tautos veikėjai, rašytojai, menininkai. T.

AR ŽINAI, KAD...

... Pats lengviausias metalas yra berilijus, kurio kilogramas kainuoja apie 1,000 litų. ... Karatais yra truputį daugiau kaip penktoji dalis gramu.

... Lempai stiklą išrado 1783 metais šveicarietis Eme Argano. Iki tol lempos rūkdavo ir skleidavo dvokiantį kvapą. ... Šveicarija yra pirmoji valstybė Europoje, pasiskelbusi demokratine respublika (tai buvo 1499 metais).

... Telegrafą išrado 1836 metais amerikietis Samuelis Morze, kuris iš profesijos buvo dailininkas.

... Absoliutiškai svarus vanduo, be cheminių ir mineralinių priemaišų, sveikatai kenksmingas ir gerimui netinka. ... Voras be maisto gali išgyventi iki 5 metų laiko.

KODEL JIE TADA PASITRAUKĖ?

DARBININKAS prikiša Amerikos lietuvių tautininkų spaudai, aiškinimą, būsiai 1926 metų perymasas Lietuvoje nebuvo reikalingas. Tokį aiškinimą teskelbė SANDARA, ir tai tik Lietuvos liudinininkų įtakojė išaugusio tuometinio redaktoriaus Pronskaus dėka. VIENYBĖ, DIRVA ir AMERIKOS LIETUVIUS čia prisilaikė dr. Basanavičiaus. Jis, apie perversmą išgirdęs, pasakė: "perversmo reikėjo, tik, vyručiai, reikėjo kaip nors kitaip į atlikti". Lietuva, kaip žinoma, žemės ūkio kraštas. Socialistinis sąjūdis yra fabriko darbininkų vaikas. Todėl visokios kairios ekonominės ir politinės idėjos, kurios save socializmu ir klasių kova grindžia, psichologiniu atžvilgiu tiek Lietuvos gyventojų daugumą įgimtos, kaip "sūnių penkta koja". Ir Lietuvos liudinininkai padarė didžiausią savo politinę klaidą, kada, neapvaidint prieš klerikalų jaudiną žmogiją vedami, sudarė balto žmogijos ir juodveidžio politines sąstoves su socialdemokratais. DARBININKAS gerai sako: "Lietuvių gresė pavojus iš Sovietų Sąjungos ir tik perversmas Lietuvos nepriklausomybę apsaugojo". Lietuvos vadai pamatė, kas Estijoje atsitiko.

krikščionys taip pasielgė, atsidėdami tariamuoju tautininkų bolševizmu silpnumu (šie seime turėjo tris atstovus). Krikščionys tikėjosi, kad vyriausybė sulysti vieni, kaip buvo nuo pirmo seimo laiku, ir tautininkus pasistūmė į šalį. Bet kraštas gytybas klerikalines vyryvas neperorėjo (ir nenori!). 1926 metų koalicija lengvai pasikartotų, jei krikščionijai vadai nenorėtų visko.

Į tai iš dalies atsakė ministru pirmininkas kun. Mironas. Sako: "pakas kun. Mironas. Nusistatyta nevaržyti Bažnyčios, bažnytinėje veikloje. Tačiau vyriausybė rūpi, kad toji veikla nesutrukėtų patalio elemento (Lietuvoje politinė partijos uždraustas); kad vyriausybės santykiai su Bažnyčia neduotų progos susiprėti kuriai partijai. Yra būtina apdrausti, kad partinis elementas nesikištų Bažnyčios reikalus ir kad Bažnyčia eitų savo tiesiogines pareigas". Siekiama, reiškia, to, ko Amerikos tautininkai seniai

LIETUVOS STUDENTŲ LAIŠKAS VISO PASAULIO STUDENTAMS

Lenkų valdžia paskutiniiais metais uždarė visas lietuvių organizacijas Vilniuje. Dar nežinia, ką padarys su kitų organizacijų turtu. Bet Lietuvių Mokslo Draugijos didžiulį kultūrinį bei mokslinį turta jau nutarė konfiskuoti. Tiesa, Lietuvių Mokslo Draugija tokį lenkų valdžios įstaigų žygi apskundė vyriausiam lenkų teismui. Dar yra vilties, kad teismo sprendimas gali būti lietuviams palankus. Reikia pripažinti, kad lenkų teismai jau daug kartų lietuvių skundus buvo patenkine. Lenkų teismo garbei, matyt, kad jis neina ranka rankon su valdžios įstaigų dažnai labai barbariškais užsimojimais. Daroma taip pat pastangų ir dėl kitų lietuviškų organizacijų, kad ji būtų

ma jos tomus, kuriuos lietuvių atgimimo pionieriai savo krauju pašventė. Skebdami šį Lenkijos administracijos antikultūrinį žygi, mes nenorime tikėti, kad akademinis Lenkijos jaunimas tą žygi galėtų pakęsti arba jam pritari savo pasyviu tylyjimu.

Viso pasaulio studentai, nedidelė Lietuva, kurioje lygiai, kiek lietuviškai, taip ir kitaip kalba gražiai išsitenka, saukiąsi į jus šiandien.

T. S. B.

LIETUVOS KRIKŠTO REIKSMĖ

Matydami daugelį dvasiškių nosižengimų tautybei ir padorumi (ypatingai ankstyviniu mūsų ateivijos laikotarpiu) daugelis Amerikos lietuvių krikštą pažūrėdavo į Lietuvos krikštą, kurio sukaktuvės šiemet oficialiai švenčiamos. Vieti su pasiilgimu prisimindavo mūsų protėvių suidealintą pagonišką tikybą, kiti — svajojio apie "tautinę bažnyčią". Dvasiškių nosižengimai betgi kilia ne dėl krikšto, bet dėl žemo dvasiškių kultūros laipsnio, kuriuo kentė ir kiti lietuvių tautos sluoksniai. Prezidentas Smetona savo kalboje krikšto sukaktuvių metu davė teisingą Lietuvos krikšto įvertinimą. Sako:

sija, lietuvių valdoma, būtų vadinusis Lietuva. Nors rytų Bažnyčia leido visas pamaldas gimtąja kalba, lietuvių tuo įpročiu nepasinaudojo. Bet krikštą griežtai pasuko Lietuva ir vakarų kultūra ir jai davė pastovią linkmę. Su katalikų tikėjimu iš vakarų ejo mokslas, menas ir technika. Lanksti Romos civilizacija buvo visu kuo pranašesnė už sustingusią Bizantijos civilizaciją. Tai gerai numanė ir didieji Lietuvos kunigaikščiai, ypač turtai Vytautas Didysis".

Tiesa, Lietuvos krikštą pasi-naudojo daugiausiai Lenkijos, ne kaip Lietuvos politikai. Bet katalikų tikėjimas, syki lietuvių nuo surusėjimo apsaugojęs, apsaugojo juos ir kita syki: "Rusijos valdžioje mums esant, sėkmingai atsipyrė rusinimo politikai ir tuo savo atsparumu išsaugojo lietuvių tautą sveiką".

(Jdomu, kaip į Lietuvos krikštą sukaktuvės pasižiūrėję mūsų gudrėji socialistų politikai, kurie lietuvių, štai, nuo 1914 metų moko kaip šiame pasauliulyje gyventi. Naujienos sukaktuvės pavadinu "Jogailos karaliavimo sukaktuvėmis" ir sako jos "mokinandios žmones Jogaila garbinti (?) kaippo lenkų karalių (?) ir, turbūt, ruošia dirva naujai Lietuvos Lenkijos unijai".

Na, ir gilūs gi istorinis su-praštimas, ar ne, brohiai lietuvių? —

"Ko gero davė krikštąs Lietuvai? Atsiminkime, Lietuva buvo tarp dviejų kultūrų tada: rytų (Bizantijos) ir vakarų (Romos). Prisijungdama gudų žemes, ji vis daugiau ir daugiau darėsi veiklama rytų Bažnyčios. Kiek ši jata buvo žymiai, rodo Mindaugo sūnus Vaitvilkas, kuris atsiskė teisė būti apėdiniu ir tapo stačiatikių vienuoliu. Gedinaičiai ir bajorai didžiūnai veda gudes ir leidžia vaikams stačiatikiams augti. Gudų įtakos tiek stiprios būta, kad jų kalba virto Lietuvos valstybine kalba. Ją rašomi Lietuvos Statutai (įstatymai), ji vartojama valdžios įsakymais. Ne veltui kai kurie rusų istorikai tvirtina, kad ne Romos krikštąs, lietuvių būtų galutinai surusėję ir Ru-

Po metų būtent, 1884 m. rudenio jis buvo paskirtas į Paivenonį mokyklą mokytoju. O po metų buvo perkeltas į Beržininkus, ties Seinais. Čia jis 1886 m. vedė Marijoną Montvilaitę-Povilaitę. "Giraitės kaimo, Šventėžio valsčiaus ūkininko dukterį. Dirbdamas mokytojo darbu, Ksaveras Sakalauskas drange dirbo ir lietuvių tautinį darbą. Jis, jau 1884 m. pradėjo rašyti AUSRŲJE, o vėliau ir kituose lietuvių laikraščiuose, pasirašydamas Ksavero Vanagėlio slapyvardžiu. Čia reikia pažymėti, kad jis nemažai yra rašęs ir Amerikos lietuvių spaudoje. Pradėjęs labiau slopinti lietuvių tautinį judėjimą, lietuvių veikėjai iš savo tėvynės pradėta blaškėti. Tad ir Ksaveras Sakalauskas su Juozu Andziulaičiu buvo perkelti į Lenkiją mokytojauti. Juozas Andziulaitis, kuris mokytojavo Garliavoje, į Lenkiją kelis nesutiko ir išdėmė į Ameriką. Ksaveras Sakalauskas, kadangi jau buvo vedęs ir turėjo rūpinis šeima, nors ir nenorėdamas, turėjo keltis į Lenkiją. 1888 m. jis buvo perkeltas mokytoju į Lomžos guberniją, kur jis išgyveno 20 metų. Gyvendamas svetur, Ksaveras Sakalauskas palaikė glaudžius ryšius su lietuvių tautiniu judėjimu. Lomžoje jis įkūrė Lietuvių Pa-

Si dainelė tiek savo turiniu, tiek savo forma yra labai artima liaudies dainoms. Sunku ją ir atskirti nuo liaudies dainų.

Ksaveras Sakalauskas-Vanagėlis tiek mylėjo savo gimtąjį kraštą, jog jis prieš mirdamas pareiškė norą būti palaidotas Lietuvos sostinėje Vilniuje. Tas jo paskutinis troškimas buvo išpildytas ir jo kūnas iškilmingai buvo palaidotas Vilniuje Rasos kapuose, kur įšis ir kitie didieji mūsų tautos veikėjai, rašytojai, menininkai. T.

AR ŽINAI, KAD...

... Pats lengviausias metalas yra berilijus, kurio kilogramas kainuoja apie 1,000 litų. ... Karatais yra truputį daugiau kaip penktoji dalis gramu.

... Lempai stiklą išrado 1783 metais šveicarietis Eme Argano. Iki tol lempos rūkdavo ir skleidavo dvokiantį kvapą. ... Šveicarija yra pirmoji valstybė Europoje, pasiskelbusi demokratine respublika (tai buvo 1499 metais).

... Telegrafą išrado 1836 metais amerikietis Samuelis Morze, kuris iš profesijos buvo dailininkas.

... Absoliutiškai svarus vanduo, be cheminių ir mineralinių priemaišų, sveikatai kenksmingas ir gerimui netinka. ... Voras be maisto gali išgyventi iki 5 metų laiko.

VIENYBĖ

LITHUANIAN DAILY UNITY
Olden Lithuania News
193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Telephone: EVergreen 77849
Published daily except Sundays and Holidays by
Lithuanian Press Corp., Inc.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. Under the Act of March 3, 1879

Advertising rates on application

PRENUMERATA

Brooklynne ir užsieninėse	TA
Metams	\$7.00
Pusmetis	\$3.75
Trims mėnesiams	\$2.00
Vienam mėn.	\$0.99
Jungrinėse Valstybėse ir Kanadoje	
Metams	\$5.00
Pusmetis	\$2.75
Trims mėnesiams	\$1.69
Vienam mėnesiui	\$0.79

Redakcija siunčiami straipsniai turi būti parašyti tik vienoje likto pusėje su autoriaus pavardė ir adresu. Nesunaudoti rankraščiai nesugrąžinami. Visais reikalais adresuoti: Lithuanian Press Corporation 193 Grand St., Brooklyn, N. Y. A. S. Trečiokas — Prezidentas J. Smilgas — Vadovas J. Tydas — Redaktorius

TAKE IT OR LEAVE IT

Gratitude, sportsmanship and fair play were conspicuous by their absence among the "leaders" who controlled the majority votes of the fortieth convention of the Lithuanian Alliance of America which was held in Scranton recently. If ever was needed an example of the sort of thing which keeps younger Lithuanian Americans from joining the Alliance, the proceedings on July 1st at the Hotel Jermyn provided it.

For twenty one years Stasys E. Vitaitis had been regularly re-elected to the position of the official SLA organ TEVYNE'S editor. Twenty one years of the best years of his lifetime were devoted to the apparently satisfactory fulfillment of his duties. Certainly there was opposition, and certainly there was always the chance that an adverse vote might some time cause Mr. Vitaitis to lose his position. That is the gamble which every one makes when trying to hold an elective office.

The die was cast unfavorably on July 1st, when Mr. Vitaitis was defeated by thirty five votes. But I wonder how many of those who voted against him realized that his term of employment ceased simultaneously with the casting of that vote? A man who had served the organization for a period of time which in any reputable industry would have made him eligible for a pension was dumped out of his occupation without even a few weeks grace by a million dollar "fraternal" organization!

Other executive officers of the Lithuanian Alliance of America do not assume office until a month or two after they have been elected. Why should it be different with the position of the editor of the official organ, who is certainly more important to the organization than the trustees or even the vice-president?

The forces which defeated Mr. Vitaitis during the last convention were uncertain of their numerical strength and first tried to jam through a motion to empower the executive board to hire or fire the editor. The convention properly refused to relinquish this privilege. But why in the name of common sense should this privilege rest in the hands of either body? Why shouldn't the editor be elected by the rank and file membership—the readers of the newspaper?

Regarding Mr. Jurgelionis, who succeeds Mr. Vitaitis as editor of TEVYNE, I can offer little or no information except that he has been for a long time quite active among Chicago Lithuanian Americans. Time alone will prove whether he will or will not be a better editor than Mr. Vitaitis. But that isn't the point. Most Lithuanian Americans demand fair play and a square deal from their employers. Isn't it about time they got around to giving their own employees some of the same treatment they expect?

Weekly English Section
Edited By
Vitalis Buksnaitis

YOUTH PROBLEM AGAIN IGNORED AT SLA CONVENTION IN SCRANTON

Apparent aim of most delegates was to conclude program soon as possible

SCRANTON, Pa. — The shortest convention in the history of the Lithuanian Alliance of America was brought to a close at the Hotel Jermyn here on July 1st after holding only nine sessions. During the final session Chicago was designated as the scene of the next convention and K. Jurgelionis defeated S. E. Vitaitis by a vote of 149 to 115 for the position of editor of the Alliance official organ TEVYNE.

Although little or nothing of a concrete nature was discussed or determined during the convention regarding a broader, more appealing program of activities with which to attract younger Lithuanian Americans into becoming members of the Alliance, younger members found some solace in the appointment of Miss Zorskytė, Keistutis Michelson and Vitalis Buksnaitis to the jaunuolių (Youth) Committee.

Compared to previous SLA conventions this one, the for-

tieth, was particularly dull and uninteresting. Only once did a factional dispute of any proportions occur. It concerned a motion empowering the executive board of the organization to remove from office and to replace the editor of TEVYNE. The session was closed during the most heated part of the discussion, and by the time the next session had opened a compromise was effected which replaced the original motion with one which fully satisfied neither side.

The general attitude of the assembled delegates appeared to be that the convention should be terminated as soon as possible. As a result, almost all matters which did not directly concern the routine business of the convention were shelved without further discussion. An outing at Ariel Park Wednesday and a dinner and concert at the Hotel Jermyn Thursday evening marked the social highlights of the week.

LITHUANIA FOR TOURISTS

Lithuania viewed from the earth's surface is not very varied. She has no high mountains nor gigantic waterfalls. Viewed as to her scenery, however, and her historical and artistic values which have been brought through the ages, viewed as to her beautiful lakes, her excellent seaside, and her natural summer resorts—Lithuania offers the best conditions for tourism. Because of climatic conditions the entire country is under the influence of many atmospheric changes and from the scenic point of view is very varied. For instance, Northern Lithuania—the country around Zarasai—with its enchanting deep lakes and high hills reminds one of Finland, the country of many lakes. Southern Lithuania—the country around Suvalkija—with its vast plains offers excellent conditions for farming; Eastern Lithuania—the country around Vilnius, along the administration line—is mountainous and full of lakes. In places there are large sand dunes. In the higher hills various peculiar stones can be found which, by reason of their odd appearance, have become the object of strange legends and beautiful folklore. Western Lithuania—the country of the Samogitians—has a seacoast. The greater part of the western country is dense with forests which, in places, afford a magnificent view of nature.

In 20 years not only has life in all Lithuania progressed, but summer resorts have also improved. Palanga, Nida, Juodkrantė, Birštonas, Zarasai, and other resorts provide excellent rest.

Among our summer resorts, undoubtedly those at the seaside rank highest. Palanga, Nida, Juodkrantė, and the other names are widely known not only throughout Lithuania, but also are known abroad. The seaside of Lithuania's neighboring countries is frequently high, rocky, and has no suitable shores, whereas that of Lithuania for 150 kilometres, from the mouth of the river Šventoji to Eida, is level, with broad shores and fine pure sand. Here the incessantly blowing sands have formed

many dunes, which in some spots are entirely barren and in others overgrown with grass and beautiful pine-trees. Besides its natural beauties, our seaside has other features which can furnish much pleasure to the casual traveler. The historical "Hill of Birutė" at Palanga brings to mind the eminent past of our country, while the bridge extended far into the sea and the unusual sunsets arouse the noblest emotions in man. Neringa with its so called death mounds, its moose and the characteristic life of the fishermen provides many interesting subjects which it would be hard to find elsewhere.

Not only the seashore but the country resorts also have their features. Birštonas, for instance, is widely known as a health resort whose mineral springs have cured many. Birštonas is one of the most widely frequented resorts in Lithuania. Here one can find rest and, if necessary, grow stronger. The vacationer finds great pleasure in the beautiful parks, flower gardens, and pine woods and derives much enjoyment from the river Nemunas and, in general, from all the beautiful surroundings. Besides the resorts already mentioned, there are any number of others which are growing more and more and are frequented by visitors from abroad.

MATUSEVICIUS ON AIR DAILY AGAIN

BROOKLYN, N. Y. — The Lithuanian Radio Hour, established and directed by William Matusевичius, is once again presenting daily broadcasts (excluding Sundays) for the enjoyment of the tens of thousands of Lithuanian Americans in the Metropolitan area of New York, after suffering a temporary setback caused by the action of the Federal Communications Commission in revoking the license of the station from which the Radio Hour had presented daily programs for six years.

Station WBNX (1350 kcl.), from which the new series of programs originate, is a good deal more powerful than the former station and is expected to reach Lithuanians residing in Connecticut, New York, New Jersey, Pennsylvania and Maryland, from whom response by letter has been received by the Radio Hour. To cover the additional expense incurred in acquiring the facilities of this station, supporters and enthusiasts of the Lithuanian Radio Hour are organizing clubs in various localities; dues are one dollar a year, and will be used to help defray the broadcasting activities as well as to help support the Radio Hour Schools for children, which during its existence has taught over two thousand children to speak, read and write the Lithuanian language.

The programs are heard daily except Sunday at 9:30 in the morning.

EVERETT MARSHALL Heads the cast of 200 that will appear at Randall's Island Stadium in "Countess Maritza," the Emmerich Kalman musical, which opens on Tuesday evening, July 12, and plays through Sunday, July 17. "Sally, Irene and Mary" opens a week's engagement on July 19. Ten thousand reserved seats are available at 25c, 55c, 75c and \$1.10.

EIGHTH CONFERENCE OF BALTIC ENTENTE

Four years ago, on September 12, 1934, the representatives of the three Baltic States—Latvia, Estonia and Lithuania—at Geneva signed an Agreement in which they designated Governments that terminated in the name of their future these three Republics would coordinate their foreign policy and, being completely independent internally, would be represented abroad as a consolidated block bound together by ties of close cooperation. The Baltic and international press immediately gave this block the designation of the Baltic Entente. In all these years rich in international changes and revised relations the Union of Baltic States has born this designation honorably and will continue to do so.

Undoubtedly the close unity of the Baltic States has justified itself. Even more, it has allowed these States to pursue a consecutive line of neutral policy which has been proved by experience to be the best course for small countries to follow. In pursuing this course these three nations have repeatedly expressed their determination to remain outside of the influences of the cyclones and anti-cyclones raging in the international atmosphere, and to remain faithful to the League of Nations and to the principle of international security which constitutes the foundation of the League.

The Eighth Conference of the Entente actually should have taken place on May 19th, but in view of changes in the Estonian Government it was postponed till June 10th. The Conference was held in Riga, Latvia. The delegations of the three States were headed by the Ministers for Foreign Affairs: V. Munters of Latvia, K. Selter of Estonia and S. Lozoraitis of Lithuania.

Addresses at Opening Session of Conference
The Conference was opened by V. Munters, Latvian Minister for Foreign Affairs

ter for Foreign Affairs and Chairman of the Conference, who expressed his delight at being able to welcome the representatives of the Baltic Entente to Latvia. Looking back upon the interval which had elapsed since the last Conference of the Entente, V. Munters considered that the political situation in the Baltic not only had improved but that with its stability it continued to be a consolidating factor toward general peace.

"It appears to me," continued the Minister, "that we shall have no reason to revise or even to modify the conclusions at which we have arrived in our previous Conferences and which in their substance express our faith in the principle of international cooperation and our intention to continue a line of policy independent of any foreign influence and of all ideologic dogmatism. Recently considerable attention on an international scale has been paid to the political situation of the Baltic Sea, and it is of importance to emphasize that this attention has never been connected with considerations unfavorable to international security. There is even reason to say that certain basic principles which we had derived from observations over a longer period of time are now becoming firmly established and that a certain community of views is arising which brings us closer to other countries. An evolution of this kind can only cause us pleasure, regardless of the specific nuances to be observed in the application of the basic principles which I mentioned. This application will always depend upon what each State considers to be its vital interests, and it would not be advisable without organic necessity to force solidarity of opinion to express itself in an artificial method of parallelism which would place greater stress upon methods than upon the actual substance of ideas."

(TO BE CONTINUED)

Judge Laukaitis on Olympiad Committee

BALTIMORE, Md.—Chief Justice William F. Laukaitis of the Baltimore City Traffic Court has been named as honorary member of the First National Olympiad Committee by President Antanas Smetona, it was learned here recently. Judge Laukaitis was a candidate for the presidency of the Lithuanian Alliance of America during the recent elections and is present president of the Lithuanian American National Council. Other American Lithuanians who were similarly honored are Judge John T. Zuris of Chicago and George C. Venclovas of Cleveland.

Model Model. — Los Angeles Advertising Clubs chose Betty Green, above as "model model".

Speaker to Mark 5th Anniversary Of Tragic Flight

The Linden American-Lithuanian Beneficial & Political Club's picnic Sunday afternoon July 17, at Park Casino, will also commemorate the fifth anniversary of the tragic trans-Atlantic flight of the Lithuanian flyers, Darius and Girėnas. The two flyers were killed when their plane crashed in Germany, July 17, 1933, during their attempted non-stop flight from New York to Lithuania.

Attorney Charles F. Paulauskas of Arlington, principal speaker at the affair, will pay a fitting tribute to the Lithuanian heroes in his address. Other speakers will include Mayor Myles J. McManus and Council President H. Roy Wheeler, who will welcome the state-wide gathering to this city. The picnic will be attended by Lithuanian residents from all over the state.

The picnic, which will offer entertainment, dancing, bathing and refreshments, is being staged for the benefit of the New Jersey Lithuanian Radio Program, broadcast every Sunday at 9 o'clock over Station WHOM, Jersey City. The entertainment will include selections by the Lithuanian Radio Choir. Mention of the picnic is made every week during the radio broadcast.

The committee in charge is headed by John J. Liudvinaitis, who is assisted by Anthony Kruchas and Albert Yshus.

CHEERS, JEERS AND REFLECTIONS

(Excerpts from letters received by the editor)

OLDSTER'S ADVICE

WATERBURY, Conn.—I am no longer a young man, but I read your English Section, in VIENYBĖ all the time and when I do I almost begin to get the same deep feeling and enthusiasm about Lithuanian activities as I had when I was young.

I was a delegate in the Lithuanian Alliance of America convention in Scranton last week and I certainly was disgusted at the way so many of the older men and women were

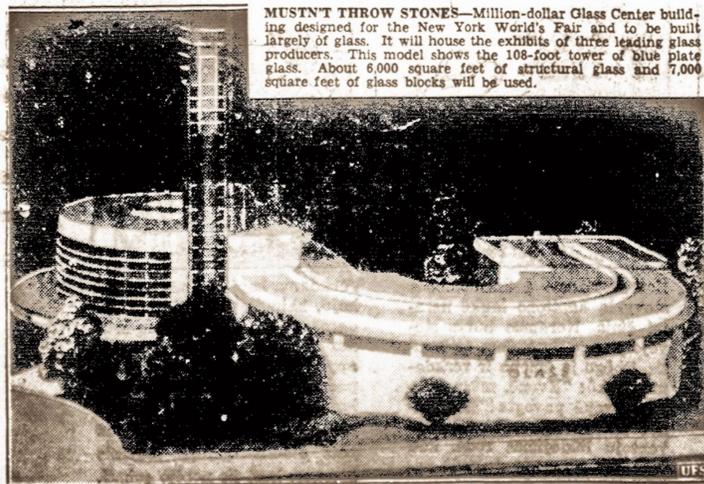
acting as if the only reason they were there was because they wanted to get everything they could for themselves and the heck with the future of the organization.

For instance, every time anything would be suggested to attract the youth to the SLA, it was cleverly shelved or sidetracked or turned over to some meaningless committee and that was the end of it. And yet, whenever anything was discussed which had nothing whatever to do with our youth, almost every speaker, would

mention something about how important it was to the SLA to get younger people to join, even when the subject was brought up about establishing an old people's home.

I admire the spirit and ambition of you younger people, and my advice is this: The Lithuanian Alliance of America could become the biggest defender of the Lithuanian language, traditions and name if our youth could get control of it again. The organization rightfully belongs to the younger people. Your parents and relatives organized the SLA fifty two years ago so that they could leave something substantial for the younger generation when they passed on. It is up to you young people to take over and modernize the Alliance. Sweep out some of the old birds in control who act as if they were in their second childhood. When they were younger they had your energy and ambition and the SLA grew in leaps and bounds. Now that they are older the membership is getting smaller and the organization is beginning to weaken.

Try your hardest to take the control of the SLA away from them. It'll be a tough fight, but a lot of us old-timers will be rooting for you all the way. Disgusted Old-timer

MUSTN'T THROW STONES—Million-dollar Glass Center building designed for the New York World's Fair and to be built largely of glass. It will house the exhibits of three leading glass producers. This model shows the 108-foot tower of blue plate glass. About 6,000 square feet of structural glass and 7,000 square feet of glass blocks will be used.

VIENYBĖ

DARBŪSTAUŠ LIETUVIO NETEKUS

Birželio 26 dieną mirė vienas iš seniausių lietuvių vyriškų drabužių siuvėjų, buvęs siuvyklos savininkas Kazimieras Brusokas, 71 metų amžiaus. Iš Lietuvos į Ameriką vėlonis atvyko prieš 52 metus, dar jaunas vaikas būdamas. Vos keleris metus padirbėjęs, jis įsikūrė savo dirbtuvę 1898 metais.

Iš biznio išėjo vos prieš porą metų. Pradėjo sirguliuoti širdies liga. Ir, štai, neseniai negailestingai mirė pakirtą mūšų mylimą senelį, didelį Lietuvos bei lietuvių tautos mylėtoją ir uolų kataliką. Nė viena sekmadienį neapleido pamaldų.

Jis dar rengėsi keliauti su Maspetho lietuvių parapijos ekskursija, bet mirtis jam kelią pastojė.

Kazimieras Brusokas paliko gerą atminimą tarp Brooklyno ir ypač tarp Maspetho lie-

tuvų, o daugiausia tarp lietuvių siuvėjų. Jis buvo doras, teisingas žmogus, niekam neleidavo skolingas ir kitų nekriusdavo. Kartais būdavo gražiai pasiturintis ir laikydavo didelę siuvyklą. Betgi vėlonis nepalikė daug turtų.

Pats sukia dirbdamas, jis pasirūpino suteikti mokslo savo šešioms sūnams. Trys išėjo chiropraktais masažistais. Vienas tarnauja banke, penktas yra nuosavybių pardavimo (real estate) biznyje, o šeštasis yra elektros mechanikas. Kazimieras paliko ir žmoną.

Vėlonis gyveno 54-45 71st Str., Maspeth, N. Y. Kilęs iš Marijampolės apskr. Gudelių valsčiaus. Palaidotas šv. Jono kapinėse.

Tegu Tau, brangus Kazimierai, būna lengva Amerikos žemelė! Išėkis amžinoje ramybėje, o mes Tavęs neužmiršime. *Kazys Pačėsa*

Amerikos sidabras. — Jūrininkai saugo Jungtinių Valstybių 1,290 milijonų dolerių vertės sidabro plynas, kuriuos iš požeminio izdo New Yorke šiomis dienomis sunkvežimiais išvežta į karo mokykl. sandėlius West Point, N. Y.

GAUTI LAIŠKAI

VIENYBĖS administracijoje yra gauti laiški siems asmenims:

- Mr. Walter Shabunas, Dariaus-Girėno legiono postui, B. Mookus, pirm.
  - George Mickus, Jr.
  - Mrs. Robinson
  - Alex Zukauskas (2 laiški)
  - Apolonija Lastauskienė
  - S. Peters 2
  - B. Kriabiunas, 3
  - Frank Jonaitis
  - Antanas Mikalauskas
  - Miss De Sylva
  - Isabelle Stakius
  - Anthony Sleus
  - Jos. E. Nachkus
  - F. Narvydas
  - A. Breck
  - Mr. and Mrs. J. Widunas
  - A. Zimas
  - Al. Conrad.
  - Joe Dranginis
- Prašome aukščiau minėtus asmenis atsiimti laiškus.

VIENYBĖS administracija

DU ŽYMOŠ BRUKLYNIEČIAI APDOVANOTI LIETUVOS ORDINAIS

Du plačiai žinomi Brooklyniečių lietuvių visuomenės asmenys, visuomenės veikėjai Pranas Narvydas ir fotografas Rapolas Kručas apdovanoti Šaulių Žvaigžde, Lietuvos šaulių Sąjungos ordinu, skiriamu už nuopelnus lietuvių tautai ir Lietuvos šaulių Sąjungai.

BIRUTĖS EV. 7-4074 GELIŲ DARŽAS

Daro visus gelius rinkinius ir vestuvėms bukietus. Savininkas B. VYZAS (WISE). Perimtas nuo Stelmoko 460 GRAND ST. Brooklyn, N. Y. Šalia Republic teatro

DARIAUS IR GIRĖNO GARBINGO ŽYGIO 5 METŲ SUKAKTUVĖS

Kiekvienas lietuvis turi arčiau pažinti šiuos didvyrius, kurie pirmi iš lietuvių perskrido Atlanto vandenyną ir tragiškai žuvo netoli Lietuvos. Šioje P. JURGELOS knygoje plačiai aprašytas Dariaus ir Girėno gyvenimas, skraidymai, žygiai, rengimasis didžiausiajam žygiui ir skridimas per Atlanto vandenyną. Išaiškinta jų žygio reikšmė lietuvių tautai ir aviacijai. Paskelbtos kitataučių ir žymiųjų lietuvių nuomonės apie jų nuopelnus. Pridėti jų skraidymų planai ir daugybė fotografijų. Knyga su gražiais tvirtais viršeliais sudaro 400 puslapių.

Kaina \$1.50 Siunčiant paštu \$1.65 Reikalaukite: VIENYBĖ, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS KELEIVIŲ IR INFORMACIJŲ BIURAS LAIVAKORTĖS IŠ IR Į LIETUVĄ PINIGŲ SIUNTIMAS DOKUMENTAI SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Kreipkitės su pilnu pasitikėjimu Patarimai ir įvairios informacijos VIENYBĖ TRAVEL BUREAU 193 Grand Street Brooklyn, N. Y.

Visokiais kelionių ir dokumentų reikalais kreipkitės į Vienybės Travel Bureau, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

PAVYZDINGOS LIETUVAITĖS

Kaip jau buvo rašyta, Birutė Vyzūtė-Wise įsteigė gelių parduotuvę 460 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Gera lietuaitė patrijotiškai ir pasielgė: suteikė savo biznio įstaigai gražų lietuvišką vardą—Birutė's Flower Shop. Telefonas: Evergreen 7-4074. Tai pagirtinas žygis tuo labiau, kad ši mūsų tautietė yra Amerikoje gimusi ir augusi, gražiai lietuviškai kalba ir turi gyvą lietuviškos dvasios. Užtat nuosirdžiai linkime jai ko ge-

riausio pasisekimo ir ateity pasilikti tokia pat lietuaitė. Birutė Vyzūtė yra žymios dailininkės Elenos Vyzūtės-Kulbokienės sesuo. E. Kulbokienė laimėjo medalių už plaukimo lenktynes (ping pong novelty swimming race). Ši dailininkė E. Kulbokienė su savo vyru Albinu ir dukrelėmis Elenute ir Gabija 5 dienas praleido atostogų prie Stony Creek, Warren County, New York.

Rep.

Lenkai deda kertinį akmenį. — Lenkijos pasiuntinys Amerikoje grafas Potockis, dešinėje, deda kertinį akmenį Lenkijos paviljono statybai Pasaulinėje Parodoje, New Yorke. Kairėje Lenkijos atstovas parodoje S. Roppas. Potockis pareiškė, kad lenkai visomis jėgomis siekia taikos. Bet mūsų tautiečiai okupuotame Vilniaus krašte tos "taikos" neįjaučia: jaučia tik žiaurumą ir nuolatinius persekiojimus.

TARZANAS UGNYJE

11. Nors Tarzanas akimirksnyje dinga tankiuose krūmuose, bet kareivių kulkos galėjo jį ten lengvai pasiekti. Tik kapitonas d'Albertas sulaukė pasi-rėngusių šauti kareivius, nes bijojo, kad su pabėgėliu gali būti nušauti ir abudu vaiku-kai. Kapitonas ėmėsi ieškoti pabėgėlių.

Bet surasti pabėgėlių nepavyko. Ir kas gi gali gudriau pasislėpti džiunglėse, negu Tarzanas, kurį vos tik gimusi išauklėjo beždžionės tose pačiose džiunglėse? Ilgai ieškoju-siems kareiviams kapitonas lie-pė eiti namo. Jis tikėjosi, kad pabūgęs suėmimo, nepažįsta-masis pats išeis iš šios apylin-kės.

Bet sugrįžusio į kariuomenės stovyklą kapitono laukė nera-mi žinia. Neramus būrys stovėjo prie jo buto. Jam artinan-tis, išbėgo jo žmona ir verkda-ma šaukė: "Yvonė, mūsų duk-relė Yvonė pavogta!" Kapito-nas d'Albertas apsidairė. Gy-ventojų liūdėjimas rodė, kad čia karti tiesa: jų dukrelė pa-vogta.

Edgar Rice Burroughs, vertė Pijus Bukšnaitis

Verkdama kapitonienė papasa-kojo, kaip jų mergaitė bežais-dama nubėgo už netolimų krū-mų ir dingo. Ieškota po visą apylinkę, bet nerasta net jokių pėdsakų. Čia baisi mintis atėjo kapitonui d'Albertui ir galva: jų dukrelė bus pagrobęs tas pats didelis baltasis laukinis žmogus, kurį jis norėjo suimti.

Kas bus toliau — žiūrėkite kitame Vienybės numeryje

SKAITYKITE VIENYBĖ

VIENYBĖ — seniausias ir geriausias lietuvių laikraštis Amerikoje, einantis 52 metus ir antrus metus populiariu dienraščiu. Leidžia Lietuvių Spaudos B-vė.

VIENYBĖ nagrinėja Amerikos lietuvių gyvenimą, kultūrą, mokslą, gina tautinius reikalus, kovoja su nutautėjimu, nagrinėja lietuvių jaunuolių gyvenimą (tam leidžia anglų kalba puslapi), nagrinėja moterų reikalus ir gyvenimą. Plačiai rašo apie Amerikos lietuvių kolonijų veikimą. Suteikia žinių iš Lietuvos ir plačiai apie Lietuvą rašo. Sprendžia politikos ir kultūrinius klausimus ir patiekia vėliausias pasaulines žinias su paveikslais.

VIENYBĖS dienraščio skaitytojai, pasinaudodami lengvata, prašomi savo giminiams ir pažįstamiems Vilniaus krašte gyvenantiems užsakyti Vienybę tik padengiant pašto persiuntimo išlaidas — 2 dolerius metams.

Užsienioose prenumerata metams \$7.00, pusei metų \$3.75, 3 mėnesiams \$2.00. — Jungt. Amerikos Valstybėse ir Kanadoje metams \$5.00 — pusei metų \$2.75. Adresuokite: VIENYBĖ, 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Dainininkė Ann Heath šią savaitę dainuoja operetėje "Sally, Irene and Mary" Jones Beach teatre.

Dr. H. MENDLOWITZ

Perkelti savo Williamsbergo ofisą į 522 BEDFORD AVE. antoli Taylor St. BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-1312. PRIEMIMO VALANDOS: nuo 1 val. iki 3 val. p. p. ir nuo 7 v. vak. iki 8 vak. FLATBUSH OFISAS: 2220 Avenue J

SAUGUMO ŠAUKLYS

Nakties uždangai nusileidus, paprastai įvyksta daugiau automobilių nelaimių, negu dienos metu. Kodėl?

Tamsa ir važiuojimo greitis nesuderinami ir stato automobilstams daugiau kliūčių. Daugelis automobilstų mano, kad ir naktį jie gali tam tikrą tarpą nuvažiuoti tokiu pat greičiu, kaip dieną. Bet žiburiai labiau vargina žmogaus akis, o ypač automobilių valdančiojo akis.

Automobilių nelaimės nakties metu gali būti žymiai sumažintos, jei automobilstai dažniau tikrins savo automobilio žiburius (lempas) ir sumažins važiuojimo greitį nakties metu. K.

Clement Voketaitis

ADVOKATAS 50 COURT STREET, Brooklyn, N. Y. Tel.: Triangle 5-3622 168 GRAND STREET, Tel.: Evergreen 8-7179

GARSINKITĖS VIENYBĖJE

SALDINIŲ KRAUTUVĖ

Didelis pasirinkimas geriausių saldinių dėžėse iš Amerikos. Taip pat galite gauti saldinių ir iš LIETUVOS

Namie gaminti ledai (Ice Cream)

Geriausi užkandžiai

ALUS IS KRANO IR BONKUTEMIS

JUOZAS GINKUS

495 Grand Street, Brooklyn, N. Y. EVERGREEN 7-2306

"GARSAS" BAKERY

A. Šrupskis, savininkas Tel. Evergreen 8-7027 64-66-68 So. 2nd Street Brooklyn, N. Y. Kepa visokias Duonas ir Pyragaičius VEŽA KRAUTUVĖMS. SIUNČIA PASTŲ IR EKSPRESU

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MATTHEW P. BALLAS (BIELIAUSKAS)

660 Grand St., Brooklyn, N. Y. NOTARY PUBLIC Tel STagg 2-5043

STEPHEN AROMISKIS (ARMAKÁUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4335 Kopyčia Laidotuviams

A. VALANTIEJUS

54-41-72nd St., Maspeth, L. I., N. Y. NOTARY PUBLIC Tel. NEWton 9-4464

BARRY P. SHALINS (SALINSKAS)

84-02 Jamaica Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. VIRginia 7-4499 Kopyčia Laidotuviams

JUOZAS GARŠVA

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.

KOPYČIOS LAIDOTUVĖMS

Tel. EVERgreen 8-9770

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

SKAITYKITE VIENYBĖ